

Міністерство освіти і науки України
Дніпровський національний університет
ім. Олеся Гончара
Факультет української й іноземної філології
та мистецтвознавства
Кафедра германської філології

МАТЕРІАЛИ
IV Всеукраїнської науково-практичної
конференції
«Сучасна германістика: теорія і практика»
(15-16 листопада 2021 р.)

Дніпро 2021

Редакційна колегія:

канд. філол. наук, доц. Я. В. Ковальова
канд. філол. наук, доц. Л. І. Пастушенко
канд. філол. наук, доц. Н. Г. Махоніна

С 91 Сучасна германістика: теорія і практика: матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції / упоряд. Я. В. Ковальова. – Дніпро: Ліра, 2021. – 118 с.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова організаційного комітету

Оковитий Сергій Іванович ректор Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, доктор хімічних наук, професор, член Наукового комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій

Співголови організаційного комітету:

Попова І. С. декан факультету української й іноземної філології та мистецтвознавства, д-р філол. наук, професор ДНУ імені Олеся Гончара;

Ковальова Я. В. зав. кафедри германської філології, канд. філол. наук, доцент ДНУ імені Олеся Гончара

РЕДАКЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Члени редакційного комітету:

Пастушенко Л. І. канд. філол. наук, доцент кафедри германської філології ДНУ імені Олеся Гончара;

Махоніна М. Г. канд. філол. наук, доцент кафедри германської філології ДНУ імені Олеся Гончара;

Прутчикова В. В. канд. філол. наук, доцент, завідувач кафедри перекладу та іноземних мов Національної металургійної академії України (державного університету науки і технологій);

Крайняк О. М. канд. філол. наук, доцент кафедри германської філології ДНУ імені Олеся Гончара

Відповідальний секретар:

Майковська В. О. викладач кафедри германської філології ДНУ імені Олеся Гончара

Збірник тез містить матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасна германістика: теорія і практика». Висвітлено багатогранну проблематику сучасної германістики. Викладені результати когнітивно-прагматичного, соціокультурного аспекту вивчення германських мов, окреслені проблемні аспекти перекладу з німецької та англійської мов, узагальнено досвід у методиці і дидактиці германських мов та визначені вектори дискурсивних досліджень германського мовного простору.

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та іншої інформації несуть автори статей. Висловлені у цих статтях думки можуть не збігатися з точкою зору редакційної колегії і не покладають на неї ніяких зобов'язань.

© Дніпровський національний університет імені
Олеся Гончара, 2021

© Ковальова Я. В., упорядкування, 2021

ЗМІСТ

ЛІНГВОКОГНІТИВНІ ТА ПРАГМАТИЧНІ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ ГЕРМАНСЬКИХ МОВ

Бережна М.В. Архетип «жінка-месія»: лінгвістичний аспект.....	5
Бородєєва Д. А., Ковальова Я. В. Фразеологічна складова мовної картини світу у творах Еріха Кестнера.....	6
Головенько А. Є. Принципи семантичної класифікації дієслів.....	9
Гончарова М. К. Модальність як обов'язкова лінгвістична категорія.....	10
Доценко О. О. Морфологічні чергування в англійських словах із суфіксом –ment.....	12
Дягілєва Ж. А. Аномальність лексичних одиниць у складі фразеологізмів німецької мови.....	14
Козерацька А. С. Фонетична та граматична асиміляція англіцизмів у німецькій мові.....	16
Коняєва В. О., Анісімова А. І. Лексико-семантичні засоби репрезентації концепту «смерть» в поезіях Філіпа Ларкіна.....	19
Крайняк О. М. Експліцитна деривація та мотивація.....	20
Кременєва Т. В. Метонімічні моделі у фаховій мові педагога німецької мови.....	22
Лозовська К. О. Втілення жіночого образу «жінка-стерва» (на матеріалі фільму «The fate of the furious»).....	24
Понедільченко О. В., Анісімова А. І. Поезія Філіпа Ларкіна у лінгвокультурологічному аспекті.....	26

СОЦІОКУЛЬТУРНІ ТА ПРАГМАТИЧНІ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ ГЕРМАНСЬКИХ МОВ

Конопелькіна О. О. Linguistic situation in Scotland.....	28
Лилик І. Є. Jugendsoziolekt im Deutschen.....	29
Пастушенко Л. І. Niederdeutsch im konzeptuellen Rahmen der Regionalsprache.....	32
Пономарьова Л. Ф. Деякі аспекти утворення найменувань осіб жіночої статі у сучасній німецькій мові.....	34
Токарева А. В., Шаровська О. Г., Піскун Р. С. Прагматичний аспект формування мовленнєвої компетентності філологів-медіаторів культур.....	36
Твердохліб І. О. Neologismen in der deutschen Sprache zur Zeit der Corona-Pandemie.....	37
Чухно Т. В., Гнітецька М. С. Using lexical means for an effective resume.....	39

КОНЦЕПТУАЛЬНІ КАРТИНИ СВІТУ ГЕРМАНСЬКИХ МОВ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОГО ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА

Панченко О. І. Актуальні проблеми сучасного перекладознавства.....	41
Пічугіна Т. В. Проблеми перекладу роману Франца Кафки «Процес».....	42
Давиденко Н. І. Способи досягнення еквівалентності при передачі денотативного змісту мультиплікаційного фільму «Anbo. Spirit of the Amazon».....	44
Корсунь К. В. Структурно семантичні та функціональні особливості німецького молодіжного сленгу та його переклад українською мовою.....	45
Костомаров В. В., Волкова М. Ю. Вживання перекладацьких трансформацій в українському перекладі роману Дж. Апдайк «Кентавр».....	47
Куцев В. В. Deutsche medizinische Terminologie aus der Perspektive der Übersetzung.....	49
Москаленко В. С., Анісімова А. І. Проблеми передачі соціокультурного аспекту при перекладі англійської гри слів.....	51
В. В. Прутчикова Термінологія як аспект перекладацької діяльності.....	52
Романів С. А. Erweiterte Attribute in der deutschen Sprache und ihre Äquivalente in der ukrainischen Sprache am Beispiel des Romans von Robert M. Sonntag „Die Scanner“.....	55
Степанюк О. Л. Особливості перекладу технічних термінів з англійської мови	

українською.....	57
Штроо Д. В., Лисенко Н. О. Мультилінгвальні особливості перекладу американських рекламних слоганів напоїв та продуктових брендів.....	59
Фісун Д. О., Прокопець М. С. Проблеми перекладу фразеологічних одиниць з німецької мови на українську.....	61

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ВИЩІЙ ТА СЕРЕДНІХ ШКОЛАХ

Колбіна Т. В. Aspekte der Interkulturellen Kompetenzvermittlung im Fremdsprachen Unterricht.....	65
Барабаш І. А. Вивчення лексики за допомогою сучасних методів у німецькій мові.....	67
Берестень О. Є. Деякі особливості групової роботи на уроці німецької мови.....	70
Голяк В. І., Пугачова А. М. Internet im kommunikativen Fremdsprachenunterricht.....	73
Гонсалес-Муніс С. Ю. Teaching language and culture to English language learners.....	75
Знанецький В. Ю. Навчання спілкуванню іноземною мовою студентів технічних вузів....	78
Їжко Є. С.	80
Кужман С. О. Linguo-cognitive and pragmatic aspects of the study of Germanic languages.....	82
Малюк С. О. Специфіка організації дистанційного навчання іноземної мови в середній школі.....	84
Письменна І. І., Ахпаш Е. Є. Fernstudium beim Erlernen von Fremdsprachen in der Hochschule.....	86
Пономаренко О. В. Teacher's portfolio.....	87
Сафонова Н. А. Sociocultural approach to teaching English in multilingual context.....	89
Самброс Л. В. Innovative technologies of teaching foreign languages in higher and secondary schools.....	90
Чижикова І. В., Кірічок Ю. С. The role of games in foreign language teaching.....	92

ДИСКУРС І ТЕКСТ В ГЕРМАНСЬКОМУ МОВНОМУ ПРОСТОРИ

Ковальова Я. В. Германістика і гуманітарний німецькомовний дискурс.....	93
Біліченко Є. В. Жанрова своєрідність п'єси «Гувернер» Я. М. Р. Ленца.....	96
Гречухіна І. Д, Сахно І. П. До типології ресторанного та суміжних дискурсів.....	98
Дрок Ю. Ю. Засоби вираження іронії в поезії Е. Річ «Aunt Jennifer`s Tigers».....	99
Кирпита Т. В. Антропоморфна «квінтесенція зла» у романі Г. Г. Еверса «Альрауне, або історія однієї живої істоти».....	101
Майковська В. О. Використання пародійно-іронічного ефекту в драмі Ф. Ведекінда «Пробудження весни».....	103
Марахіна Г. О. Деякі аспекти сучасного англomовного політичного та юридичного дискурсу.....	105
Махоніна Н. Г. Трансформація фразеологічних одиниць та мовна гра.....	107
Пахомова О. В. Своєрідність ідіостилю Рея Бредбері.....	109
Прокопець М. С. Проблематика «Берлінської трилогії» Уве Тімма.....	111
Федоряк К. С. Лінгвокультурні особливості мовної ідентичності персонажів роману Тоні Моррісон «Джаз».....	113
Чурков М. Р. Імагологічне творення образу «свій/чужий» в журналістських нарисах Йозефа Рота.....	115

2. Виноградов В. В. Об основных типах фразеологических единиц в русском языке // В. В. Виноградов / Лексикология и лексикография: Избр. тр. - М. : Наука, 1986. – 273 с.
3. Ройзензон Л. И. Лекции по общей и русской фразеологии [Текст] : Учеб. пособие // Л. И. Ройзензон. / М-во высш. и сред. спец. образования УзССР. Самарк. гос. ун-т им. Алишера Навои. – Самарканд : [б. и.], 1973 [вып. дан. 1974]. - 223 с.
4. Комиссаров В.Н. Современное переводоведение. – М., 2001. – 256 с.
5. Coulmas F. Routine im Gespräch: Zur pragmatischen Fundierung der Idiomatik / F. Coulmas. – Wiesbaden, 1981. – 262 S.

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ВИЩІЙ ТА СЕРЕДНІХ ШКОЛАХ

*Колбіна Т. В.
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
(м. Харків)*

ASPEKTE DER INTERKULTURELLEN KOMPETENZVERMITTLUNG IM FREMDSPRACHENUNTERRICHT

In der globalisierten Weltwirtschaft ist interkulturelle Kompetenz zu einer wichtigen Schlüsselqualifikation künftiger Fachleute geworden, die den wirtschaftlichen Erfolg und die Auslandstätigkeit von Unternehmen beeinflusst [4].

Unter dem Begriff «interkulturelle Kompetenz» versteht man die Kompetenz, auf Grundlage bestimmter Haltungen und Einstellungen sowie besonderer Handlungs- und Reflexionsfähigkeiten in interkulturellen Situationen effektiv und angemessen zu interagieren» [2]. Die interkulturelle Kompetenz kommt in drei Dimensionen (einer kognitiven, einer affektiven und einer kommunikativ-verhaltensbezogenen) zum Ausdruck. Interkulturelles Wissen bedeutet «Wissen über Gemeinsamkeiten und Unterschiede zwischen Kulturen und trägt dazu bei, die Komplexität einer Kultur zu verstehen» [3].

Die kognitive Dimension der interkulturellen Kompetenz sieht den Erwerb von interkulturellen Kenntnissen über fremde Kulturen voraus, die dem Menschen ermöglichen, Realien seiner eigenen Kultur besser zu erkennen und Besonderheiten einer anderen Kultur herauszustellen. Die affektive Dimension richtet auf die Entwicklung der interkulturellen Sensibilität (grundsätzlich positive und unvoreingenommene Haltung im Umgang mit Menschen aus anderen Kulturen, Offenheit und Toleranz für kulturelle Verschiedenheit). Die kommunikativ-verhaltensbezogene Dimension wird als eine interkulturelle Handlungskompetenz verstanden, die in realen Situationen im Alltags- und Berufsleben realisiert wird.

Interkulturelle Kommunikation im Handlungsfeld Wirtschaft ist eine Form des sozialen Zusammenwirkens der Geschäftspartner – Vertreter verschiedener Kulturen, bei dem berufliche Aufgaben erfüllt werden. Bei der interkulturellen Kompetenzvermittlung an künftige Wirtschaftler schlägt Jü. Bolten vor, «die drei Ebenen des Kognitiven, Konativen und Affektiven sowie die Dynamik kontextueller Interdependenzen im Sinne der fortlaufenden Veränderung der Bedingungen kompetenten Handelns» zu berücksichtigen [1].

Daraus ergeben sich Anforderungen an die Studierenden der Fachrichtung Wirtschaftswissenschaften. Sie haben Kenntnisse über Kulturen ihrer potentiellen Geschäftspartner anzueignen und Erfahrungen in deren Wahrnehmung, Analyse, Vergleich und Auswertung zu sammeln; sie müssen auf Besonderheiten interkultureller Kommunikation psychologisch vorbereitet sein. Für Studierende ist es wichtig, Kulturunterschiede richtig zu interpretieren und mit Empathie darauf zu reagieren, sich anhand der allgemeinmenschlichen Werte zu kommunizieren. Im Fremdsprachenunterricht muss man sie dazu motivieren, die Sprache eines anderen Volkes tiefer zu erlernen; das wird ihnen ermöglichen, das Wesen einer anderen Kultur, deren Werte, das kommunikative Verhalten deren Vertreter zu erkennen. Die Fähigkeit des Menschen, mit der Sprache als Kommunikationsmittel flexibel umzugehen, bedeutet, dass er die Besonderheiten der Kultur, die in der Sprache widerspiegelt werden, erkennt.

Literaturverzeichnis:

1. Bolten, Jü. (2016). Interkulturelle Kompetenz – eine ganzheitliche Perspektive. Polylog 36, S. 23-38. URL.: http://www.polylog.net/fileadmin/docs/polylog/36_thema_Bolten.pdf.
2. Interkulturelle Kompetenz – Schlüsselkompetenz des 21. Jahrhunderts? Thesenpapier der Bertelsmann Stiftung auf Basis der Interkulturellen-Kompetenz-Modelle von Dr. Darla K. Deardorff. URL.: [bertelsmann_intkomp.pdf](http://www.bertelsmann-intkomp.pdf) ([jugendpolitikeneuropa.de](http://www.jugendpolitikeneuropa.de))
3. Herbrand, F. (2000). Interkulturelle Kompetenz. Wettbewerbsvorteil in einer globalisierenden Wirtschaft. Bern, Stuttgart, Wien: Verlag Paul Haupt. Bd. 25.
4. Thomas, A. (2006). Interkulturelle Handlungskompetenz – Schlüsselkompetenz für die moderne Arbeitswelt. Arbeit, 15(2), S. 114-125.

Барабаш І. А.

Дніпропетровська академія музики імені М. Глінки (м. Дніпро)

ВИВЧЕННЯ ЛЕКСИКИ ЗА ДОПОМОГОЮ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ У НІМЕЦЬКІЙ МОВІ

Робота з лексикою – важливий компонент кожного уроку іноземної мови – викликає все більше зацікавлення через новітні процеси розвитку у когнітивній та навчальній психології. Чим більше з'являється наукових праць з питання вивчення роботи мозку, тим більше виникає різноманітних методів, які допомагають вивчити іноземні слова якнайшвидше. Головну думку нових методичних течій найкраще виразив гамбурзький мовознавець Вольфганг Бьорнер: «Хто хоче навчити лексики, повинен спочатку мати уявлення про те, як саме вона вивчається» [1].

Відповідь на питання, яким чином вчити слова, щоб вони назавжди закарбувалися в нашій пам'яті, знаходиться в самій пам'яті. Якщо глибше вивчати і спостерігати процес запам'ятовування, то легко можна «домовитися» з нашим мозком не забувати. Тоді стане зрозуміло, що проблема не у пам'яті, а у тих методах запам'ятовування, які ми використовуємо. Це означає, що якщо один метод не працює, треба комбінувати і використовувати максимальну кількість можливостей, які з'явилися сьогодні і не забувати про систематичне повторення вивченого. Прислів'я «Повторення – мати навчання» не втратить своєї